

คู่มือประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณ ขององค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำนำ

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวล จริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว และพระราชบัญญัติ มาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติ ปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อใช้เป็นหลักสำคัญ ในการจัดทำประมวลจริยธรรมของ หน่วยงานของรัฐ นั้น รวมทั้งกำหนดขั้นตอนหลักเกณฑ์ และแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๘ ควรจัดให้มีแนวทางปฏิบัติด้านจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวกับการดำเนิน ธุรกิจ โดยคำนึงถึงหลักความซื่อสัตย์สุจริต ความมีคุณธรรม และศีลธรรมอันดี ความบริสุทธิ์ใจ ความถูกต้อง และธรรมะนิยมที่ดี รวมถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของการนำมาตรฐานประมวลจริยธรรมที่กำหนดมาบังคับใช้ในองค์กร ดังนั้น การใช้อำนาจเพื่อให้หน้าที่ที่ตน รับผิดชอบคล่องและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม มีคุณธรรม นำประโยชน์ให้เกิดแก่ส่วนรวมและตนเอง ประกอบกันขึ้นเป็นจริยธรรมอันเป็นความประพฤติที่ดีงาม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน เมื่อเข้ามาเป็น บุคลากรขององค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในด้านต่างๆ แล้วจึงจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่สมควรดำรงตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป ซึ่งส่งผลให้ การปฏิบัติงาน มีประสิทธิภาพ นำความรุ่งเรืองสู่ตน องค์กร สังคม และประเทศชาติ

ทั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าบุคลากร ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ยึดถือคู่มือประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณ ขององค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์นี้เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติ ตนอย่างเคร่งครัด และสม่ำเสมอ เพื่อนำองค์กรให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าสู่ความเป็นองค์กรในระดับสากล

สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล

กันยายน ๒๕๖๔

สารบัญ

คำนำ	หน้า
ประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณ ขององค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์	๑
มาตรฐานจริยธรรมขององค์กร	๒
มาตรฐานจรรยาบรรณ	๓
จรรยาบรรณของกรรมการองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย	๓
จรรยาบรรณของผู้บริหารต่อองค์กร	๔
จรรยาบรรณของผู้บริหารต่อพนักงานและลูกจ้าง	๕
จรรยาบรรณของผู้บริหารต่อสังคมส่วนรวม	๕
จรรยาบรรณพนักงานและลูกจ้างต่อองค์กร	๖
จรรยาบรรณพนักงานและลูกจ้างต่อผู้บังคับบัญชา	๗
จรรยาบรรณต่อเพื่อนร่วมงาน	๗
จรรยาบรรณต่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สัตว์ป่า และสังคม	๗
จรรยาบรรณต่อผู้ใช้บริการ	๘
จรรยาบรรณพันธมิตรทางธุรกิจและคู่แข่งทางการค้า	๘
จรรยาบรรณการใช้สัตว์	๘
กลไก และระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณ	๙
ขั้นตอนการลงโทษ	๙

ประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณ ขององค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว และพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมหน่วยงานของรัฐ

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายข้างต้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ วรรคสอง (๓) แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย เป็นรัฐวิสาหกิจ ในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน้าที่รับผิดชอบในเรื่องการจัดหารวบรวมสัตว์ป่านานาชนิด การให้การศึกษา การอนุรักษ์และขยายพันธุ์ การวิจัย และการจัดสวนสัตว์ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป ดังนั้นจึงมีความเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรม และจรรยาบรรณ เป็นรากฐานสำคัญอันเป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่ความน่าเชื่อถือ และประสิทธิภาพขององค์กร โดยพิจารณาแล้ว เห็นว่าบุคลากรทุกตำแหน่งมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงาน เพื่อให้งานที่รับผิดชอบเกิดประโยชน์สูงสุด จึงกำหนดให้มีคู่มือประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณ ขององค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตน และรักษาคุณงามความดีที่ต้องยึดถือในการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

ประมวลจริยธรรม	หมายความว่า	ประมวลจริยธรรมขององค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ว่าด้วย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศที่เกี่ยวกับจริยธรรมที่องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย กำหนดขึ้น ซึ่งประกอบด้วย ข้อประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม ถูกต้องตามหลักศีลธรรม อันพึงปฏิบัติ ต่อตนเอง ผู้อื่น ซึ่งเมื่อได้ปฏิบัติแล้วเป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข
คุณธรรม	หมายความว่า	สภาพคุณงามความดี
ศีลธรรม	หมายความว่า	ความประพฤติที่ดีที่ชอบ ธรรมในระดับศีล ศีลธรรม
จรรยาบรรณ	หมายความว่า	หลักความประพฤติอันเหมาะสม ที่กรรมการ ผู้บริหาร และ ผู้ปฏิบัติงานต้องยึดถือปฏิบัติเพื่อรักษาชื่อเสียง และเกียรติภูมิ องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย
องค์กร	หมายความว่า	องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
คณะกรรมการ	หมายความว่า	ประธานกรรมการองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย กรรมการ องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย และคณะอนุกรรมการที่ได้รับ การแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่ง

ผู้บริหาร	หมายความว่า	ระดับหัวหน้างานขึ้นไป จนถึงผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย
ผู้อำนวยการ	หมายความว่า	ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย
บุคลากร	หมายความว่า	พนักงานระดับปฏิบัติการ และลูกจ้างองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย
ของขวัญ	หมายความว่า	ของขวัญตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือกฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวม

มาตรฐานจริยธรรมขององค์กร

บุคลากรทุกตำแหน่งมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม ยึดมั่นตามหลักธรรมาภิบาล มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง และยึดมั่นตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประกอบด้วย

๑. ยึดมั่นในคุณธรรม และจริยธรรม ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

๑.๑ ไม่แสดงการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือสนับสนุนให้นำการปกครองในระบอบอื่นที่ไม่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในประเทศไทย

๑.๒ จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาทไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา

๒. ยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

๓. ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด

๔. ยึดถือปฏิบัติหน้าที่ การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้องและไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง รวมถึงให้บริการแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้องด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยและไม่เลือกปฏิบัติ

๕. มุ่งมั่นผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

๖. การสร้างจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

๗. ยึดถือปฏิบัติ และรักษาความลับที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่ การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับ โดยจะกระทำได้ต่อเมื่อมีอำนาจหน้าที่และได้รับอนุญาตเป็นไปตามกฎหมายกำหนดเท่านั้น

๘. เสริมสร้างความสามัคคีระหว่างผู้ร่วมงานพร้อมกับให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในทางที่ชอบ

๙. ยึดถือปฏิบัติ โดยไม่ใช้สถานะหรือตำแหน่งไปแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้สำหรับตนเอง หรือผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในทางทรัพย์สิน หรือไม่ก็ตาม ตลอดจนไม่รับของขวัญ ของกำนัล หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ร้องเรียน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ต่างๆ อันอาจเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน เว้นต่อการให้โดยธรรมจรรยา หรือให้ตามประเพณี

๑๐. ยึดถือปฏิบัติตนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความสุภาพ มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์อันดี ต้องไม่ปิดบังข้อมูลที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน และไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นผลงานของตนเอง

มาตรฐานจรรยาบรรณ

องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ได้กำหนดให้มีจรรยาบรรณ เพื่อใช้เป็นมาตรฐานการปฏิบัติงาน ในการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรม ตรวจสอบได้ โดยตระหนักถึงคุณธรรม เพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. บุคลากรพึงรักษาชื่อเสียงขององค์กร โดยไม่กระทำการใดๆ อันจะเป็นการเสื่อมเสียแก่องค์กรและเกียรติภูมิของตนเอง

๒. บุคลากรพึงมีความรับผิดชอบและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้

๓. บุคลากรพึงปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความขยันหมั่นเพียร มีความรอบคอบรวดเร็ว โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรเป็นสำคัญ

๔. บุคลากรพึงยึดมั่นในอุดมการณ์และนโยบายขององค์กร ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบขององค์กรโดยเคร่งครัด

๕. บุคลากรพึงปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความเสียสละ ทุ่มเท สติปัญญา ความรู้ความสามารถให้บรรลุผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพตามภาระหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

๖. บุคลากรพึงละเว้นการกระทำใดๆ ในการเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียในการงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการขององค์กร ไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อม

๗. บุคลากรพึงระมัดระวัง ดูแล รักษา และใช้ทรัพย์สินขององค์กรอย่างระมัดระวัง และคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จรรยาบรรณของกรรมการองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย

๑. ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ระเบียบและข้อบังคับขององค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ตลอดจนมติที่ประชุมของคณะกรรมการ

๒. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต วางตัวเป็นกลาง อย่างเต็มความสามารถ และบริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของรัฐ องค์กร และบุคลากร ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต ตลอดจนรักษาภาพลักษณ์ขององค์กร

๓. บริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โดยไม่ฝักใฝ่การเมือง และวางตัวเป็นกลางอย่างเคร่งครัด เพื่อผลประโยชน์ต่อรัฐ องค์กร บุคลากรทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

๔. มีจิตสำนึก และปลูกจิตสำนึกให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรกับประชาชนในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

๕. หลีกเลี่ยงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ส่วนตนต่อผลประโยชน์ขององค์กร เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างเต็มที และมีประสิทธิภาพ ผลประโยชน์ข้างตนรวมถึง

(๑) ไม่หาผลประโยชน์ส่วนตัวจากการเป็นกรรมการฯ

(๒) ไม่นำความลับ และข้อมูลขององค์กรไปใช้ในทางที่ผิด

(๓) ไม่เป็นกรรมการในบริษัทที่เป็นคู่แข่งขององค์กร

(๔) ไม่มีผลประโยชน์ในการทำสัญญาขององค์กร

(๕) ไม่เป็นผู้ประกอบการ หรือผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือมีบุคคลในครอบครัวเป็น กรรมการ หรือเป็นผู้ถือหุ้นในกิจการ หรือธุรกิจการค้าใด อันมีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขัน หรือทำธุรกิจกับองค์กร ที่ตนเองเป็นกรรมการอยู่ ไม่ว่ากระทำเพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือผู้อื่น

(๖) ต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการที่กระทำกับองค์กร หรือกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับองค์กรทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือเอื้อประโยชน์ให้บุคคลหรือนิติบุคคลใดๆ ไม่ว่าจะทำเพื่อประโยชน์ของตนหรือของผู้อื่น

๖. นำความรู้และทักษะการบริหารมาประยุกต์ใช้อย่างเต็มความสามารถ และบริหารงานขององค์การสวนสัตว์ ด้วยความระมัดระวังบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

จรรยาบรรณของผู้บริหารต่อองค์กร

๑. มีความเป็นผู้นำ เสียสละ มีความยุติธรรม มีวินัย เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ในการบริหารงานอย่างเต็มความรู้ ความสามารถ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ยุติธรรม และเสมอภาค

๒. พึงตระหนักว่าบุคลากรเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่า เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดขององค์กร

๓. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

๔. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ ประสพการณ์ และทักษะการบริหารจัดการอย่างสุดความสามารถ

๕. กำกับดูแลให้การจัดหาทรัพยากรสัตว์ป่า การบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์ ให้เป็นไปตามหลักการจัดการสวัสดิภาพสัตว์ รวมถึงระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๖. สร้างความตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และเป็นแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อผลักดันให้องค์กรมุ่งสู่วิสัยทัศน์

๗. พึงระมัดระวังในการใช้สื่อดิจิทัลที่อาจละเมิดต่อบุคคล หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร

๘. ให้ละเว้นการกระทำใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อองค์กร

๙. รายงานสถานภาพขององค์กรอย่างถูกต้องครบถ้วนสม่ำเสมอ และแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตขององค์กรที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ และมีข้อมูลสนับสนุนอย่างเพียงพอ

จรรยาบรรณของผู้บริหารต่อพนักงานและลูกจ้าง

๑. ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กับผู้ปฏิบัติงาน
๒. พึงดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาในด้านการปฏิบัติงาน การพัฒนาสมรรถนะ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ การจัดสวัสดิการ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รับฟังความคิดเห็น และปกครองโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
๓. ผู้บังคับบัญชาพึงใช้หลักคุณธรรม (Merit system) ในการบริหารงานบุคคล ความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง โยกย้าย ให้รางวัล และลงโทษผู้ปฏิบัติงานด้วยความสุจริตใจและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงความรู้ สมรรถนะความสามารถ และประสบการณ์ ตลอดจนความเหมาะสมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการพิจารณาผลงานของผู้ใต้บังคับบัญชา
๔. ให้การสนับสนุนการพัฒนาทักษะ ความรู้ สมรรถนะความสามารถของผู้ปฏิบัติงานตามความเหมาะสม รวมถึงการเสริมสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับกิจการขององค์กร โดยให้โอกาสแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอ
๕. รับฟังข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
๖. บริหารงานโดยหลีกเลี่ยงการกระทำใดๆ ที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงและสร้างความกดดันต่อสภาพจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน
๗. สร้างความมั่นใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในเรื่องสวัสดิภาพ และสวัสดิการในการทำงาน
๘. มีการสื่อสารอย่างเปิดเผย โปร่งใส ตรงไปตรงมา รวมทั้งติดตาม และกำกับให้ผู้ปฏิบัติงานประพฤติปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

จรรยาบรรณของผู้บริหารต่อสังคมส่วนรวม

๑. ไม่กระทำการใดๆ ที่ส่งผลเสียหายต่อสังคมส่วนรวม โดยเฉพาะต่อทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
๒. ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมการมีส่วนร่วมต่อสังคมอย่างสม่ำเสมอ
๓. ปลุกฝังจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมให้เกิดขึ้นในบุคลากรทุกระดับอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
๔. ไม่กระทำการช่วยเหลือ สนับสนุน หรือยอมเป็นเครื่องมือ ที่จะเกิดการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือกฎ ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสังคมส่วนรวม
๕. ไม่นำเงินขององค์กรไปสนับสนุนกิจกรรมที่ไม่ก่อประโยชน์กับสังคมส่วนรวม

จรรยาบรรณพนักงานและลูกจ้างต้องเคร่ง

๑. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยปราศจากอคติ ตลอดจนละเว้นการกระทำใดๆ และหลีกเลี่ยงอันก่อให้เกิดความเสี่ยงและความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับองค์กร
๒. ตรงต่อเวลา ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ
๓. จัดการ ดูแล รักษา ใช้ทรัพย์สินขององค์กรอย่างประหยัด รู้คุณค่า โดยมีให้เสื่อมเสียหรือสิ้นเปลือง พึงปฏิบัติเสมือนทรัพย์สินของตนเอง ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญสูงสุดขององค์กร
๔. ไม่นำทรัพย์สินขององค์กรไปใช้ในกิจส่วนตัว แสวงหาผลประโยชน์จากการใช้ชื่อเสียง เครื่องหมาย สถานที่ พาหนะ หรือทรัพย์สินอื่น ๆ ขององค์กรในการทำงานส่วนตนหรือกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับองค์กร
๕. มีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จ และความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร มีความคิดริเริ่ม ในการปรับปรุง และพัฒนาหน่วยงานที่ตนสังกัด
๖. ยึดมั่นในอุดมการณ์และนโยบายขององค์กร รวมทั้งปฏิบัติตามข้อบังคับ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศขององค์กรอย่างเคร่งครัด
๗. รักษาเกียรติยศ ภาพลักษณ์ และศักดิ์ศรีของตนเองและองค์กร
๘. รักษาความลับ และไม่นำข้อมูล หรือเอกสารขององค์กรไปเปิดเผย ละเว้น หรือหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นต่อบุคคลภายนอก หรือสื่อมวลชนในเรื่องที่อาจกระทบกระเทือนต่อภาพลักษณ์ชื่อเสียง และการดำเนินงานขององค์กรสวนสัตว์แห่งประเทศไทย หรือใช้ประโยชน์ในทางไม่ชอบ
๙. ถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากพนักงานและลูกจ้าง ทุกระดับชั้นให้สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ
๑๐. หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจหน้าที่ของตน หรือยินยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ของตนไม่ว่าทางตรง หรือทางอ้อม แสวงหาผลประโยชน์แก่ตนเอง หรือผู้อื่น
๑๑. ปฏิบัติงานโดยประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร เพื่อให้เจริญก้าวหน้า ทัดเทียมองค์กรชั้นนำทั้งด้านเทคโนโลยีและด้านการให้บริการสู่มาตรฐานสากล
๑๒. ตระหนักถึงความปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศและการรักษาความปลอดภัยของระบบข้อมูลสารสนเทศขององค์กร ไม่ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล อันทำให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียง หรือความเสียหายแก่องค์กร และการให้ร้ายแก่พนักงานและลูกจ้างด้วยกัน และผู้อื่น
๑๓. ปฏิบัติงานตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ขององค์กร

จรรยาบรรณพนักงานและลูกจ้างต่อผู้บังคับบัญชา

๑. ให้ความเคารพ สุภาพ อ่อนน้อม และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่ชอบด้วยระเบียบและข้อปฏิบัติ
๒. เสนอความเห็นเพื่อปรับปรุงระบบงานด้วยความสุจริตใจและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๓. ให้ความร่วมมือปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ หรืองานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความเต็มใจ ร่วมแก้ปัญหาและเสนอความเห็นในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานในหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ
๔. มีวินัย ให้เกียรติผู้บังคับบัญชา ไม่แสดงอาการก้าวร้าว และให้ความเคารพ สุภาพ อ่อนน้อมต่อผู้บังคับบัญชา
๕. ไม่กล่าวร้าย หรือรายงานเท็จ ต่อผู้บังคับบัญชา โดยปราศจากข้อมูลและความจริง

จรรยาบรรณต่อเพื่อนร่วมงาน

๑. เคารพ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถ
๒. รักษาและร่วมสร้างสรรค์ให้เกิดความสามัคคีและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในและปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานด้วยความสุภาพ มีน้ำใจ โอบอ้อมอารี มีมนุษยสัมพันธ์อันดี
๓. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ
๔. มีความอดทน อดกลั้น มีวินัย และเสียสละเพื่อส่วนรวม
๕. ละเว้นการใส่ร้ายป้ายสี และการกระทำการในลักษณะของการแข่งขันกันเอง
๖. ไม่ปิดบังข้อมูลที่เป็นในการปฏิบัติงาน และปรับตัวให้สามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้
๗. ไม่ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล อันทำให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียง หรือความเสียหายแก่องค์กรและการให้ร้ายแก่พนักงาน และลูกจ้างด้วยกัน และผู้อื่น

จรรยาบรรณต่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สัตว์ป่า และสังคม

๑. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการสวมนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. สนับสนุน ส่งเสริม ให้ความรู้ในเรื่องการรวบรวมพันธุ์ บำรุงพันธุ์ และขยายพันธุ์มิให้สูญพันธุ์
๓. ปกป้องจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในหมู่พนักงานและลูกจ้าง
๔. ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด ยึดหลักความคุ้มค่า และช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม
๕. พึงปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการใช้สนับสนุนและเผยแพร่ รวมทั้งหลีกเลี่ยงการใช้ในลักษณะที่จะก่อให้เกิดอันตราย หรือมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม
๖. ไม่ให้ความร่วมมือ หรือสนับสนุนกิจกรรมใดๆ ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๗. ไม่ยอมเป็นเครื่องมือ หรือสนับสนุนแนวทางใดๆ ที่จะให้เกิดการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือระเบียบต่างๆ

๘. พึงให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ช่วยเหลืออุทิศตนเพื่อสังคม

จรรยาบรรณต่อผู้ใช้บริการ

๑. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง ทุ่มเท รอบคอบ ขยันหมั่นเพียร มีบุคลิกภาพ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้มาใช้บริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความประทับใจต่อผู้ใช้บริการ

๒. ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ที่มีต่อผู้ใช้บริการ และผู้เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

๓. มีหน้าที่ให้ข้อมูลและแนะนำผู้ที่เข้ามาเที่ยวชมสวนสัตว์ ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบในการเข้ามาชมสวนสัตว์ อย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อสัตว์ และประชาชนที่เข้ามาเที่ยวชมสวนสัตว์

๔. ถือปฏิบัติตามสัญญา หรือข้อตกลงที่ทำกับพันธมิตรอย่างเคร่งครัด

๕. ให้ข้อมูลและเปิดเผยข่าวสารข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริการอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ไม่ปิดบัง บิดเบือนข้อเท็จจริงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ใช้บริการและต่อองค์กร

จรรยาบรรณพันธมิตรทางธุรกิจและคู่แข่งทางการค้า

๑. ถือปฏิบัติตามสัญญา หรือข้อตกลงที่ทำกับพันธมิตรอย่างเคร่งครัด

๒. รักษาความลับของพันธมิตร รวมถึงไม่นำมาใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองและผู้เกี่ยวข้องโดยมิชอบ

๓. พึงปฏิบัติภายใต้กรอบกติกาของการแข่งขันที่ดี

๔. ไม่แสวงหาข้อมูลที่เป็นความลับของคู่แข่งทางการค้าด้วยวิธีที่ไม่สุจริต หรือไม่เหมาะสม

๕. ไม่พยายามทำลายชื่อเสียงของคู่แข่งทางการค้าด้วยการกล่าวหาในทางร้าย โดยปราศจากซึ่งข้อมูลจริง

จรรยาบรรณการใช้สัตว์

จรรยาบรรณการใช้สัตว์ หมายถึง หลักเกณฑ์ ผู้ใช้สัตว์ ผู้เลี้ยงสัตว์ เพื่องานวิจัย งานสอน และงานผสมชีววัตถุในเชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทุกสาขา ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม คุณธรรม มนุษยธรรม และหลักวิชาการที่เหมาะสม ตลอดจนเป็นมาตรฐานการดำเนินงานที่ยอมรับโดยทั่วกัน จึงกำหนดจรรยาบรรณการใช้สัตว์ของบุคลากรองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ดังนี้

๑. การได้มาซึ่งสัตว์ป่าจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายและนโยบายการอนุรักษ์

๒. บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เลี้ยง ดูแลสัตว์ ต้องมีจิตที่เมตตาต่อสัตว์ ไม่ทารุณ ต่อสัตว์ ต้องตระหนักว่าสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตเช่นเดียวกับมนุษย์

๓. ควรจัดสถานที่อยู่ของสัตว์ ให้มีความเหมาะสม

๔. การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘

๕. การเลี้ยง การดูแลสัตว์ การใช้สัตว์ รวมไปถึงการจัดแสดงสัตว์ ของสวนสัตว์ต่างๆ ที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย จะต้องดำเนินงานอยู่บนพื้นฐานและเป็นไปตามหลักสวัสดิภาพ (Animal Welfare)

กลไก และระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณ

๑. บุคลากรทุกตำแหน่ง ต้องประพฤติปฏิบัติและวางตนอยู่ในกรอบประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดี ควรแก่การยกย่องให้เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนทั่วไป ทั้งนี้ให้ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย กำกับดูแลความประพฤติของบุคลากรให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณ

๒. กรณีการร้องเรียน หรือปรากฏเหตุว่ามีบุคลากรประพฤติปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณ ให้ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย เป็นผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการ

๓. กรณีการร้องเรียน หรือปรากฏเหตุว่าผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ประพฤติปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณ ให้ประธานคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการ

๔. การดำเนินการทางจริยธรรม และจรรยาบรรณตาม ข้อ ๒ ให้นำแนวทาง และวิธีการสอบสวนตามข้อบังคับองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ว่าด้วยพนักงาน พ.ศ. ๒๕๖๓ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

๕. หากดำเนินการสอบสวนตาม ข้อ ๔ แล้วไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณ ให้ผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการตาม ข้อ ๒ สั่งยุติเรื่อง แต่หากปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณ ให้ผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการส่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณนี้

ขั้นตอนการลงโทษ

การไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณดังกล่าว และเข้าลักษณะแห่งความผิดทางวินัยตามข้อบังคับองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ว่าด้วยพนักงาน พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้พิจารณาโทษทางวินัยตามขั้นตอนการลงโทษ และตามความร้ายแรงของการกระทำ หรือให้ผู้บังคับบัญชาตักเตือนเป็นหนังสือ เพื่อประกอบการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน การแต่งตั้งโยกย้าย หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย

